

UNIVERSITATEA DIN BUCURESTI
FACULTATEA DE DREPT

COLLÈGE JURIDIQUE
franco-roumain d'études européennes

PROGRAM

Zilele juridice și administrative franco-române

Facultatea de Drept a Universității din București

14 - 15 iunie 2024

Eficiența administrativă

În sensul strict al termenului, „eficiența” se referă la capacitatea unei persoane sau a unei acțiuni de a produce rezultate maxime cu efort și mijloace minime. Totuși, atunci când este atribuită politicilor publice, acțiunilor autorităților și jurisdicțiilor administrative, precum și relațiilor pe care acestea din urmă le stabilesc cu utilizatorii serviciului public, „eficiența administrativă” nu este doar un standard de măsurare a performanței și a bunei funcționări a administrației, ci și un instrument de control și consolidare a calității acțiunii și organizării acesteia. În acest sens, eficiența justiției administrative a fost analizată în cadrul mai multor conferințe, care au relevat în special necesitatea reflectării asupra unei „legitimități reînnoite” a judecătorului administrativ¹, acesta din urmă trebuind să îndeplinească garanțiile de a fi „accesibil, util și înțeles” astfel încât să fie perceput ca „eficient” de către utilizatorii serviciului public². Eficiența caracterizează atât acțiunea autorităților publice centrale, cât și a autorităților publice locale, această cerință fiind prevăzută în mod expres.

¹ A se vedea publicarea lucrărilor conferinței organizate de Universitatea din Bretania de Vest, R. MATTA-DUVIGNAU și M. LAVAIINE, *L'efficacité de la justice administrative (Eficiența justiției administrative)*, Paris, Mare & Martin, 2016.

² A se vedea lucrările conferinței organizate de Consiliul de Stat pe 29 octombrie 2021, « Être accessible, utile et compris : l'efficacité du juge administratif (A fi accesibil, util și înțeles: eficiența judecătorului administrativ) ».

de codul administrativ român³, care s-a inspirat din dreptul francez și care prevede că eficiența este unul dintre principiile care guvernează exercitarea activității funcționarilor publici⁴. Eficiența nu este însă clar definită de lege, aceste lacune fiind tot mai mult umplute de jurisprudență, judecătorul trebuind să țină cont și de obligațiile care decurg din dreptul european⁵ și internațional⁶.

Astfel, ambiția acestor zile de studiu este dublă. Pe de o parte, se propune să se ia în considerare eficiența administrativă într-o manieră transversală, punând în discuție mai multe elemente care pun sub semnul întrebării eficiența și care pot fi grupate în jurul a trei subiecte principale și anume organizarea Statului și problemele de descentralizare și deconcentrare, utilizatorii serviciului public, precum și competențele de anchetă ale administrației și sancțiuni administrative. Pe de altă parte, analiza comparativă a acestor elemente folosind exemplul francez și cel românesc ne va permite să ridicăm întrebări cu privire la existența unor cerințe comune și a unui standard de eficiență administrativă, în ciuda diferențelor care pot caracteriza la nivel instituțional, dreptul administrativ francez și dreptul românesc.

³ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019.

⁴ A se vedea articolul 373 din Ordonanța menționată mai sus.

⁵ A se vedea în special articolul 41 „*Dreptul la o bună administrare*” din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene

⁶ A se vedea în special al 16-lea Obiectiv de Dezvoltare Durabilă „*Pace, justiție și instituții eficiente*”.

Prima zi de conferință – 14 iunie 2024

Primirea participanților

8:30 – 9:00

Alocuțiuni de deschidere

9:00 – 9:45

Intervenții :

- **DI Prof. univ. dr. Marian PREDA**, Rectorul Universității din București
- **E.S. Dna Alina-Ștefania GORGHIU**, Ministrul de la Justiție din România
- **E.S. Nicolas WARNERY**, Ambasadorul Franței în România
- **Dna Corina-Alina CORBU**, Președinta Înaltei Curți de Casație și de justiție din România
- **Dna Martine DE BOISDEFFRE**, Președinta secției de studii, prospectivă și cooperare (SEPCO) a Consiliului de Stat
- **DI Prof. univ. dr. Stéphane BRACONNIER**, Președintele Universității Paris Panthéon-Assas
- **Dna Prof. univ. dr. Simona-Nely GHERGHINA**, Director Programe de Master - Facultatea de Drept a Universității din București

Keynote speaker pe subiectul codificării (9:45 – 10:00)

Dna prof. univ. dr. Dana TOFAN, Universitatea din București : « *Codificarea administrației românești: Codul administrativ român, proiectul Codului de amenajare a teritoriului, urbanism și construcții și proiectul Codului de procedură administrativă, o chestiune de eficiență* »

Pauză de cafea (10:00 - 10:30)

Prima masă rotundă (10:30 – 13:00)

Organizarea Statului (deconcentrare / descentralizare)

Organizarea statului și, în special, articularea competențelor reprezentanților statului în funcție de mecanismele de deconcentrare și descentralizare trebuie să se adapteze provocărilor actuale, care sunt reprezentate în special de digitalizare și de obiectivele dezvoltării durabile. În acest sens, ce măsuri ar trebui adoptate pentru eficientizarea activității autorităților publice centrale și locale în vederea întăririi respectului pentru democrație și statul de drept?

Vorbitori:

- *Moderator și animator discuții:* **Dna Elena PACEA**, Secretar general al Colegiului Juridic Franco-Român de Studii Europene
- **DI Bogdan CRISTEA**, Judecător, Secția de Contencios administrativ și Fiscal de la Înalta Curte de Casație și Justiție: *Descentralizarea în România. Realitatea normativă reflectată în jurisprudență*
- **DI Jean DE L'HERMITE**, Consilier de Stat : *Echilibrul între deconcentrare și descentralizare, o condiție a eficienței administrației teritoriale*
- **DI conf. univ. dr. Bogdan DIMA**, Universitatea din București: *Eficiența controlului de tutelă administrativă în România*
- **DI conf. univ. dr. William GREMAUD**, Universitatea Paris Panthéon-Assas: *Relațiile între Stat și colectivități teritoriale în materie financiară*
- *Discuții (30 minute)*

Prânz (13:00 – 14:30), oferit de Ambasada Franței în România tuturor participanților și vorbitorilor – *La fața locului*

A doua masă rotundă (14:30 – 17:00)

Utilizatorul serviciului public

Dezvoltarea calității și a eficienței serviciilor publice prezintă o dublă constrângere. Astfel, administrațiile publice trebuie să asigure o conciliere între aspectele privitoare la satisfacerea nevoilor specifice utilizatorilor și cele referitoare la respectarea obiectivelor ce privesc interesul general. În studiul său anual din 2023, Consiliul de Stat menționează că între acțiunea publică și utilizatori a existat un decalaj ce a subminat încrederea acestora din urmă în administrație, precum și necesitatea de a îmbunătăți eficiența acesteia, urmărind trei obiective principale, respectiv proximitatea, pragmatismul și încrederea. În același sens, în jurisprudența instanțelor române se subliniază nevoia de a consolida legăturile dintre administrație și utilizatori, în special prin îmbunătățirea eficienței, domeniul achizițiilor publice fiind printre cele mai vizate.

Vorbitori :

- *Moderator și animator discuții:* **Dna Martine DE BOISDEFFRE**, Președinta secției de studii, prospectivă și cooperare (SEPCO) de la Consiliul de Stat
- **Dna Diana TAMAGA**, Președinta Secției de contencios administrativ și fiscal de la Înalta Curte de Casație și Justiție: *Integritatea, garanție a calității sistemului juridic. Repere jurisprudențiale*
- **DI Richard SENGHOR**, Consilier de Stat: *Drepturile utilizatorilor serviciului public*
- **Dna prof. univ. dr. Simona GHERGHINA**, Universitatea din București: *Eficiența administrativă în materie de delegare a serviciilor publice*
- **DI conf. univ. dr. Pierre-Olivier RIGAUDEAU**, Universitatea Paris 2 Panthéon-Assas: *Încrederea operatorilor economici în administrație*
- *Discuții (30 minute)*

Ziua a doua – 15 iunie 2024

9:30 – 10:00 – Primirea participanților și cafea de bun venit

A treia masă rotundă (10:00 – 12:30)

Puterile de anchetă ale administrației și sancțiunile administrative

Puterile de anchetă / investigație ale administrației au avut tendința de a crește de-a lungul anilor și în special în perioadele de criză, de exemplu odată cu multiplicarea polițiilor administrative speciale și a prerogativelor acestora. Eficacitatea competențelor de investigare și a sancțiunilor administrative ale administrației este, de asemenea, o obligație care decurge din dreptul european, sancțiunile trebuind să fie efective și descurajatoare, însă aplicarea lor trebuind să fie efectuată cu respectarea garanțiilor de corectitudine și proporționalitate. Totuși, aceste cerințe au condus la o multiplicare a competențelor uneori în conflict cu principiul *non bis in idem*, iar inflația legislativă în acest domeniu a redus eficacitatea competențelor de investigare și a sancțiunilor. Prin urmare, care sunt mijloacele necesare pentru a asigura eficiența și conformitatea competențelor de investigare și a sancțiunilor adoptate în acest context cu cerințele europene?

Vorbitori :

- *Moderator și animator discuții:* **Dna prof. univ. dr. Claudia-Ana MOARCĂȘ**, Universitatea din București
- **Dna Gabriela Elena BOGASIU**, Judecător și fostă Vice-Președintă a Înaltei Curți de Casație și Justiție: *Sancțiunile aplicabile în caz de încălcare a regulilor de concurență: Abordare jurisprudențială*
- **DI Florian ROUSSEL**, Maître des requêtes, Consiliul de Stat : *Dreptul sancțiunilor administrative în fața exigențelor de imparțialitate și loialitate*
- **Dna prof. univ. dr. Virginia VEDINAȘ**, Universitatea din București: *Particularitățile responsabilității disciplinare a funcționarului public*
- **Dna conf. univ. dr. Solange DARRIGO**, Universitatea Paris Panthéon-Assas : *Represiunea administrativă în materie fiscală și principiul non bis in idem*
- *Discuții (30 minute)*

Încheierea conferinței